తిరుగుబాటు

ఎ.యం.అయోధ్యారెడ్డి

టేబుల్ మీద గడియారం ఎనిమిదిన్నర చూపిస్తూంది.

నేను భోజనం ముగించి పది నిమిషాలుకూడా కాలేదు.

తాంబూలం నములుతూ పడక కుర్చీలో వాలి భుక్తాయాసం తీర్చుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి వంటగది సర్దే ప్రయత్నంలో ఉంది. ఒంట్లో కొంచెం నలతగా ఉండటం వల్ల నానిగాడు అప్పటికే నిద్రపోయాడు.

రేడియోలో పాట చిన్నగా వినవస్తూంది. ట్యూన్ చిన్నదిగా పెట్టి ఉంచడం వల్ల, రేడియోలో వచ్చే పాటకన్న వంటింట్లోంచి రమ తీస్తున్న కూనిరాగమే బాగా వినిపిస్తూంది.

టేబుల్ మీద శ్రీమతి రాస్తున్న అసంపూర్తి కథ తాలూకు కాగితాలు చిందర వందరగా పరుచుకుని ఉన్నాయి.

ఏమిటో... ఈ కథలూ... నవలలూ రాసే ఆడాళ్ళ సంఖ్య ఆంధ్రప్రదేశంలో నానాటికీ పెరిగి పోతూంది. పెళ్ళయిన కొత్తలో నేను రమ కథలు రాస్తుందని విని నమ్మలేక పోయాను. కాని, పత్రికల్లో టపటపా అచ్చయిపోతున్న ఆమె కథల్ని చూశాక రమని రచయిత్రిగా అంగీకరించక తప్పలేదు.

ప్చ్! రమ ఇన్ని కథలు రాసినా, రాస్తున్నా నే నింతవరకు ఒక్కటికూడా చదవలేదు. భార్య రాసిన కథల్ని చదవట మేమిటి? అనే తేలిక భావం నా కేం లేదు. కాని... నేను మొదటినుంచి అంతే.

ఒక వార పత్రిక కానీ... మాసపత్రిక కానీ తిరగేసి ఏ రచయిత కథా చదివిఉండ లేదు.

కాని, రమకి రాయమని మాటలు ప్రోత్సాహిస్తూ వచ్చాను.

నే నీ ఆలోచనలో మునిగుండగానే పక్కింట్లోంచి పెద్దగా కేకలు వినిపించాయి.

"పాపిష్ఠి ముండా... చావు... చావ్వే. నువ్వు చస్తే కాని నా పీడ విరగడ కాదు. దౌర్భాగ్యురాలా! ఈ రోజు నిన్ను చంపేసి కాని వదల్ను."

"భార్యా లోలుడు కాని మగ వాడు ఉంటాడంటే నమ్మ శక్యం కాదు. మగవాడు భార్యను అదుపులో పెట్టడానికి మాత్రమే గంభీరంగా నటిస్తాడు. పైకి చిటపటలాడినా లోపల ప్రేమ ఉంటుంది. అలాగే కొందరు గృహిణులు మొగుళ్ళను నానా హింసలు పెడుతూ కూడా మహా పతివ్రతల్లా కీర్తి సంపాదిస్తారు. ఏ ఇంటి వరసైనా, విరసాలైనా, నాలుగుగోడల మధ్య పరిమితమైనంతే ఏ చిక్కు ఉండదు."

★

పక్కింటి పాపారావు కర్కశంగా అరుస్తున్నాడు. ఆ వెనకే దభీ... దభీమని దెబ్బలు కొడుతున్న చప్పుడు.

పాపారావు కొట్టే దెబ్బలు ఓపిగ్గా భరిస్తూంది గానును — అతని భార్య ఎలాంటి ఆర్తనాదమూ చెయ్యటం లేదు.

నే నింక నిభవలేకపోయాను. ఆవేశంతో నా రక్తం ఉప్పొంగింది. పాపారావు పీక పిసికెయ్యాలనేంత పిచ్చి కోపంతో ఊగిపోయాను.

ఒక్క ఉదుటున కుర్చీలోంచి లేచి నిలబడ్డాను.

"ఏమండీ." తలుపు వేపు దూకుడుగా నడవ బోతున్న నన్ను, వంటగదిలోంచి శ్రీమతి ఆత్రతగా వచ్చి ఆపు చేసింది.

"వదులు, రమా! ఈ రోజు ఆ కిరాతకుని రక్తం కళ్ళ జూడందే వదల్ను..." అదే ఆవేశంతో అన్నాను.

"మీ రిలా ఆవేశానికి లోనవుతారనే... నేను గాభరా పడుతూ వచ్చాను. భార్యా భర్తల మధ్య జరిగే కలహంలో వేరే వాళ్ళు జోక్యం చేసుకోవడం మంచిది కాదండీ."

"కాని, రమా! ప్రతి రోజూ రాక్షసుడిలా వాడామెని..."

"అవునతడు రాక్షసుడే. నేనూ ఒప్పుకుంటాను. కాని, అది వారి స్వవిషయమండీ."

శ్రీమతి ధోరణి నా కేం నచ్చలేదు.

"దౌర్భాగ్యపు ముండా... చావు... చావు..."

పక్కింట్లో అరుపులు—దెబ్బలు ఇంకా కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి.

"అవతల వాడలా భార్యని పశువును బాదినట్టు బాదేస్తుంటే, ఇంటి పక్క ఉంటూ... ఆమెను ఆపద నుండి రక్షించడం మనకి ధర్మం కాదంటావా, రమా..." అన్నాను ఆరాటంగా.

రమ ముఖంలో గంభీరత చోటు చేసుకుంది.

"చూడండి. ఈ వీధిలో మనం ఒక్కళ్ళమే కాదు. ఇంకా చాలా మంది ఉంటున్నారు. వారిలో ఏ ఒక్కరూ ముందుకొచ్చి ఆమెను దెబ్బలు తినకుండా రక్షించడం లేదు. ఎందుచేతో తెలుసా...?"

"వాళ్ళంతా మానవత్వం లేని మనుషులు."

"అలా అనుకుని పొరపాటు పడుతున్నారండీ. మీ లాగే వాళ్ళలోనూ ఈ అరాచకం ఆపు చెయ్యాలనే ఆవేశం ఉంది. కాని, విజ్ఞతగా యోచించి ఊరుకుండి పోయారు."

శ్రీమతి అంతగా నొక్కి చెప్పడంతో... నేను ఏమీ చెయ్యలేక మంచం మీద కూలబడిపోయాను.

రమ వెళ్ళి మరో పది నిమిషాల్లో పనంతా ముగించుకుని, మంచినీళ్ళ కూజా, గ్లాసులతో తిరిగొచ్చింది.

కూజాని ఒక పక్కగా ఉంచి, దాని మీద గ్లాసు బోర్లించి మంచం పైన కూర్చుంది.

నేను లేచి వెళ్ళి కిటికీ గుండా బయటికి... పక్కింటి కేసి చూశాను. ఎలాంటి అలికిడీ లేదు. ఆ దుర్మార్గుడు బహుశా హాయిగా భోజనంచేసి విశ్రాంతిగా పడుకుని ఉంటాడు.

కాని, పాపం... ఆమె...? ఏం చేస్తుంటుంది? ఒకమూల కూర్చుని ఏడుస్తూ తన దౌర్భాగ్యానికి చింతిస్తూ ఉంటుందా?

నాకు చాలా బాధ అనిపించింది.

భర్త కొట్టిన దెబ్బలన్నీ కిమ్మనకుండా భరించింది తప్పితే, కించిత్తు కూడా నోరెత్తలేదు.

సానకాలరావు మీద చెప్పలేనంత కసి. . . అతని భార్య మీద అంతులేని జాలి... చోటు చేసుకున్నాయి నాలో.

కిటికీలోంచి చూడటం మానేసి వచ్చాను.

రమ లైటు తీసేసి, బె[illegible]

పడుకుంది. నేనూ వెళ్ళి పడుకున్నాను. కాని, నిద్ర పడుతుందన్న నమ్మకం లేదు.

ప్రతి చిన్న విషయానికీ తల్లడిల్లిపోయే సున్నిత హృదయమేమీ కాదు నాది. కాని, సానకాలరావు వైఖరి మొదట్నుంచీ నాకు నచ్చలేదు. మేము ఈ వాటాలో కొచ్చి నెలకూడా కాలేదు. ఈ నెలరోజుల్లోనూ ఎప్పుడో తప్ప సానకాలరావు కర్కశమైన గొంతుతో అరుస్తూ భార్యని చావబాదటం జరిగేది.

చూసి చూసి నే నిక సహించలేకపోయాను.

ఈ రోజు వాడి అంతు తేల్చుకోవాలనీ, భార్యంటే బానిస కన్నా హీనంగా భావించిన ఆ దుర్మార్గునికి గడ్డి పెట్టాలనీ అనుకున్నాను. కాని, శ్రీమతి అడ్డుకుంది.

ముందు చూపు లేకుండా రమ ఏ పనీ చెయ్యదని నాకు తెలుసు. అయినప్పటికీ...ఇప్పుడు నా ఆవేశాన్ని చల్లబరిచిన రమ పద్ధతి ఏ మాత్రం బాగా లేదనిపించింది.

ఆలోచిస్తున్న నేను మెల్లగా రమ వేపు ఒత్తిగిలి "రమా" అని పిలిచాను మృదువుగా.

"ఇంకా నిద్ర పోలేదు—చెప్పండి."

"పాపం. . . ఆమె ఏడుస్తుందేమో, రమా. . ."

"అవును, ఏడుస్తుంది. కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తుంది."

"భోజనమైనా చేసిందో లేదో. . ."

"ఈ రాత్రి ఆమె ఇక భోజనం చెయ్యదండీ" అంది కొంచెం గంభీరంగా రమ.

నా మనసులో సానుభూతి వరదలా పొంగింది. ఆపుకోలేని కసితో అన్నాను: "ఆ వెధవ మాత్రం ముష్ఠిగా మెక్కి హాయిగా గుర్రుకొడుతూ ఉంటాడు.

రమ మాట్లాడలేదు. నిద్రకి సూచనగా ఆవలింత తీసింది.

"ఏమైనా నువు నన్నాపి. అనాలోచితమైన పని చేశావు, రమా. సాటి స్త్రీ అలా ఘోరంగా హింసించబడుతుంటే. . . చీమ కుట్టినట్లయినా నీకు అనిపించడం లేదు. పైగా గొప్ప రచయిత్రివి. . ."

"సాటి స్త్రీ హింసించబడేది ఎవరి వల్లనో యోచించటం లేదు మీరు. మన సమాజంలో తాళి కట్టిన భర్తకు భార్యని కొట్టే హక్కుందండీ. ఇంకా అంటే చంపే హక్కు కూడా ఉంది. ఇది తరతరాలుగా వస్తున్న మన సాంఘిక ధర్మం. నేను మిమ్మల్ని అడ్డుకోకపోతే మీరు వెళ్ళి ఆ హింసా చర్యను ఆపుజేసేవారు. అంతేగా మీ రనేది? అలా చేస్తే ఆ భార్యాభర్త లేమంటారో తెలుసా. . .?"

రమ వస్తున్న నిద్రని దూరంగా నెట్టివేస్తూ ప్రారంభించింది: "ఇది నా పెళ్ళాం. కొట్టుకుంటాను. . . చంపుకుంటాను. మధ్య నువ్వెవడి వోయ్? అని అతగాడంటే—ఆయన నా భర్త. ఆయన కొట్టినా, తిట్టినా భరించడం నా ధర్మం. ఇందులోకి మీరెందుకొచ్చారు? నా భర్తని అలా తిడితే, కొడితే నేను సహించను. ముందిక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపొండి అంటుంది భార్య.

అప్పుడిక మీ రేం చేస్తారో చెప్పండి. అవమాన[illegible]

నిజమే ననిపించింది శ్రీమతి చెప్పింది విన్న తరవాత. అసలే సానకాలరావుకి నా మీద సదభిప్రాయం లేదు. ఎందుకో తెలియదు. నన్ను చూడగానే కళ్ళలో. . . అకారణంగా ద్వేషాన్ని నింపుకుంటాడు.

బాగా ఆలోచిస్తే ఆ ద్వేషం బహుశా రమా. . . నేనూ అన్యోన్యంగా ఉంటున్నామని కాబోలనిపిస్తుంది.

"ఇంకా వారిని గూర్చే ఆలోచిస్తున్నారా?" అంది రమ అకస్మాత్తుగా.

"అలా ఆలోచించడం వృథా. పడుకోండి. పొద్దున్నే కాంపు వెళ్ళాల్సి ఉంది—మరిచిపోయారా?"

రాత్రి పదకొండు దాటింది. శీతాకాలం మధ్య రోజులేమో ... చలి బాగా వేస్తుంది. నా భుజం మీదుగా చెయి వేసి, రమ నాలోకి పూర్తిగా ఒదిగిపోయి నెచ్చగా పడుకొంది.

నేనూ నిద్ర పోవాలనే ప్రయత్నం చేశాను. కాని, ఎంతగా నెట్టివేసినా ... ఆలోచనలు నన్ను బలవంతంగా చుట్టుముట్టాయి.

సానకాలరావు ఒక సెకండరీ స్కూల్‌కి హెడ్ మేష్టరు. సన్నగా పొట్టిగా ఉంటాడు. మనిషి కాకినలుపు. తల మీద జుత్తు చాలావరకు ఊడిపోయినా వయసు మాత్రం చిన్నదే.

అతని భార్య అమాయకురాలల్లే ఉంది. నేను సరిగా చూడలేదు కాని, రమ ద్వారా తెలిసింది. అందరితోనూ మర్యాదగా, ఆప్యాయతగా మాట్లాడుతుందట. మేము ఈ వాటాలోకి రాక ముందునించీ...వాళ్ళింటిలో ఉంటున్నారు.

వీధిలో ఉన్న ఆడవాళ్ళందరిలోనూ ... సానకాలరావు భార్య మంచిది, నెమ్మదస్తురాలు అనే పేరు సంపాదించుకొంది.

సానకాలరావుకి పేకాట అంటే పంచప్రాణాలు. అలాగే తరుచూ మందు కొట్టడం కూడా. అతనికొచ్చే జీతం పూర్తిగా వాటికే వినియోగిస్తాడేమో ననిపిస్తుంది. మరి — సంసారం ఎట్లా సాగుతుందో తెలీదు.

పాపం! బయటికి వినబడదుగాని, ఇంట్లో ఆ ఇల్లాలిని గురించి ఎంత క్లిష్టమైన పరిస్థితుల నెదుర్కొంటుందో ఆవిడ! ఇంక తప్పనిసరై వీడి ముందు ఏకరువు పెడుతుందేమో. ఈ వెధవ ఒళ్ళెరక్కుండా తాగొచ్చి ఆ నిషాలో తన చేతగాని తనాన్ని దాచుకోడానికి భార్యని పశువుల్లా కొడతాడు.

ఇడియట్! తాగుడు, పేకాట లాగే ... భార్యని కొట్టడం కూడా ఒక వ్యసనం చేసుకున్నాడు.

ఛ...! ఇదంతా చూస్తూ కూడా నేనేమీ చెయ్యలేక పోతున్నాను. ఆ అమాయకురాలి మీద జరిగే దౌర్జన్యాన్ని అడ్డుకోలేక పోతున్నాను.

నా కో ఆలోచన వచ్చింది.

సానకాలరావుని ఎక్కడైనా ఒంటరిగా దొరకబుచ్చుకొని, 'భార్యని అలా కొట్టడం ఏం పాడుబుద్ధిరా మూర్ఖుడా! చదువు సంస్కారం ఉన్నవాడివి. పైగా హెడ్ మేష్టరీ వెలగబెడుతున్నావ్. ఇప్పిలాగే మళ్ళీ మళ్ళీ నీ ఆవిణ్ణి కొట్టావో ... నిన్ను నువ్వింట్లోకి ఎముకైనా మిగల్చకుండా తన్నేయగలను—ఏమనుకున్నావో...' అని బెదిరించెయ్యాలి.

అలా తేలితే—అల్పకుడు సానకాలరావు తప్పకుండా

ప్రతిమ (ప్రతి కృతి)

ఎస్. ఆర్. ఎస్. ప్రసాద్ (విశాఖపట్నం)

బెదురుతాడు. భయంతో ఇకముం దాపెని కొట్టే ప్రయత్నం చేయడు.

అవును. అట్లాగే చెయ్యాలి. [illegible] రమకి తెలియకుండా చేసెయ్యాలి. కాంపు నుం[illegible] తిరిగొచ్చిన వెంటనే —.ఇది అమల్లో పెట్టాలి. [illegible] ...! ఆ ఇల్లాల్ని వాడిచేత చిత్ర హింసల నుండి తప్పించడానికి ఏం చేసినా ఫరవాలేదు.

ఈ ఉపాయం తోచగావే ఇంక నా ఆలోచనలు ఆగిపోయాయి. రమ. నా గుండెల్లో ప్రశాంతంగా నిద్రపోతోంది. నేను కూడా నిద్రకోసం ప్రయత్నించ సాగాను.

*　　　*　　　*

అనుకొన్నట్లుగానే మర్నా డుదయం నేను కాంప్ వెళ్ళిపోయాను. తిరిగి రావడానికి పది రోజుల పైగానే పట్టింది.

మధ్యాహ్నం సమయంలో ఇంటికి చేరుకున్నాను: తలుపు తట్టి లోపల ప్రవేశించగానే టేబుల్ ముందు కూర్చుని ఏదో వ్రాసుకుంటున్నదల్లా రమ—"వచ్చేశారా ... హమ్మయ్య!" అంటూ సంతోషంగా మొహం విప్పార్చుకొని నా కెదురుగా వచ్చింది.

సూట్ కేస్ రమకి అందించి బట్టలు విప్పుకొనే ప్రయత్నంలో అన్నాను: "అవును రమా! దాదాపు పది రోజుల కాంపు. బోర్ కొట్టేసింది.".

ఉస్సురని నిట్టూరుస్తూ కుర్చీలో కూలబడ్డాను. అలసటగా ఉన్న నా ముఖంలోకి ప్రేమగాచూస్తూ— "వ[illegible]! స్నానం చేసి భోజనంచేద్దురుగాని..." అంది రమ.

నేను లేచాను. రమ భుజం మీద చెయ్యి వేసి లోపలికి నడిచాను. భోజనం చేయటం పూర్తి కాగానే ... ప్రయాణ బడలిక తీర్చుకోవాలనే ఉద్దేశంతో నేరుగా శరీరాన్ని పక్కమీద[illegible]శాను.

(తరువాయి 19 వ పేజీలో)

తిరుగుబాటు

(75 వ పేజీ తరువాయి)

నిద్ర లేచేసరికి టైము నాలుగు గంటలైంది. మొహం కడుక్కొని, శ్రీమతి అందించిన కాఫీ త్రాగేసి, ఫస్ట్ షోకి వెళ్ళే ప్రోగ్రామ్ సెటిల్ చేశాను.

రమని తయారవమని చెప్పి, బయట వరండాలో కుర్చీ వేసుక్కూర్చుని డెయిలీ పేపరు తిరగేస్తున్నాను.

అకస్మాత్తుగా నాకు పానకాలరావు విషయం గుర్తొచ్చింది. పక్కింటికేసి దృష్టి సారించాను.

ఆ ఇంటికేసి చూస్తూంటే — నా కళ్ళకి అక్కడేవో మార్పులు కొత్తగా వచ్చినట్లనిపించింది.

వీధి మెట్లకి కుడి వైపున రేకులతో కొత్తగా షెడ్ లాంటిది వేశారు. దాని క్రింద పసుపు పచ్చ కలర్ అంబాసడర్ కారొకటి విశ్రాంతి తీసుకొంటూంది.

వీధి గుమ్మానికీ, తలుపుకీ రెండు వేపులా ఉన్న కిటికీలకూ అందమైన డిజైన్లతో ఉన్న కర్టెన్లు వ్రేలాడుతున్నాయి.

ముందు వాకిట్లో స్తంభంపులా... అవీ పాతి ఇద్దరు కుర్రాళ్ళు క్రికెట్ ఆడుతున్నారు.

అప్పటికే అమ్మచేత సినిమాకి తయారు గావించబడి,వరండా చివరికంటా నిలబడిపోయి, ఆ కుర్రాళ్ళు ఆడే ఆటను ఇంటరెస్టుతో చూస్తున్న నానిగాడిని పిల్చాను.

"ఒరేయ్, నానీ ...!"

"ఏమిటి, నాన్నా!" అంటూ దగ్గరగా వచ్చిన సుపుత్రుడితో—"ఆ కుర్రాళ్ళు ఎవరు, నాన్నా"అని ప్రశ్నించాను అటుకేసి చూపుతూ.

"ఎవరూ ... వాళ్ళా ...!" కళ్ళని చక్రాల్లా గిరగిరా తిప్పుతూ వివరించాడు నానిగాడు: "మరేమో! ఆ ఇంట్లోకి ఒక ఇంజనీర్ గారు దిగారు, నాన్నా! వీళ్ళిద్దరూ ఆయన అబ్బాయిలే. ఎంచక్కా వాళ్ళకి కారు కూడా ఉంది."

ఇంకా ఏమో చెప్పబోతుంటే — మధ్యలోనే వాణ్ణి అడ్డుకున్నాను — "మరి—పానకాలరావు ఏమయ్యాడురా?" అంటూ.

"ఎవరూ? హెడ్ మేస్టారుగారా? ఆయన ఖాళీ చేసి వెళ్ళిపోయారుగా."

"ఖాళీచేశాడా? ఎప్పుడూ ...?"

"నాలుగు రోజు లవుతోంది. నే పోతా, నాన్నా ... అమ్మ పిలుస్తోంది." లోపల్నుంచి రమ పిలవటంతో నానిగాడు వెళ్ళిపోయాడు.

నాలో క్యూరియాసిటీ బాగా పెరిగింది. పానకాలరావు ఇంతహఠాత్తుగా ఇల్లు ఖాళీ ఎందుకుచేసినట్టు? ఎక్కడికైనా ట్రాన్స్‌ఫర్‌గానీ అవలేదు కదా?

ప్చ్ ...! లాభం లేదు. వాడిని బెదిరించో ... భయపెట్టో ఎట్లాగైనా సరే, భార్యని హింసించే అతని ప్రవృత్తిని మార్చేద్దా మనుకుంటే— వెధవ ట్రాన్స్‌ఫరై వెళ్ళిపోయాడులా ఉందే ...

చాలా డిసపాయింట్ అయ్యాను. పూర్తి వివరాలు రమ నడిగితే చెపుతుంది లెమ్మనే భావంతో తిరిగి పేపరు తిరగేయ సాగాను.

మరో పదిహేను ఇరవై నిమిషాల్లో మేకప్ ముగించుకొని శ్రీమతి బయటకు రాగానే నేనూ లేచాను.

ఇంటికి తాళం పెట్టి ముగ్గురం రిక్షాలో బయల్దేరాం.

మేవం థియేటర్ చేరుకునే సరికిబుకింగ్ఎప్పుడో మొదలుపెట్టేశాడు. బుకింగ్ కౌంటర్ కేసివడుస్తున్న నాకు — టికెట్ తీసుకొని బయటికొస్తూ అనుకోకుండా ఎదురు పడ్డాడు పానకాలరావు.

చేతిలో [illegible] . తల వంచుకొని ముందుకి నడుస్తున్న అతను నన్ను చూడలేదు. నేనే పలకరించాను.

"హలో...పానకాలరావుగారూ!సినిమా కొచ్చేరా?"

తలెత్తిచూసి కంగారు పడ్డాడు పానకాలరావు.

"హలో! అవునండీ సినిమాకే" అన్నాడు ముందుకి అడుగు వేస్తూనే.

"మీరు ఇల్లు మార్చేసినట్లున్నారే! ట్రాన్స్‌ఫర్ గానీ అయిందేమిటీ ...?"

"అబ్బెబ్బే! లేదండీ ... ట్రాన్స్‌ఫర్ అవలేదు" అన్నాడు అదే కంగారుతో.

"మరెందుకూ ... ఇల్లు ఖాళీ చేశారు?"

"అదా ... అదీ ... ఓ రికేనండీ! కన్వీనియంట్‌గా లేక. అంతే. వస్తానండీ ..." తొట్రుపాటుగా అంటూ, ఎవరో తరుముకుని వస్తున్నట్లుగా వెళ్ళిపోయాడు.

ఆశ్చర్యపోయా న్నేను పానకాలరావు మాటలకి—

ఇల్లు కన్వీనియంట్‌గా లేదా? నిజానికి మాకంటే పెద్ద పోర్షన్ వాళ్ళది. పిల్లా పీచూలేదు. ఏం చేసుకొంటారు ... అంత పోర్షను ... ఇద్దరే ...! అదలా ఉంచి, పానకాలరావు ఎందుకలా నేరం చేసిన వాడిలాగా బెదిరిపోయి పారిపోయాడు? నాకేం అర్థం కాలేదు.

టికెట్లు తీసుకొని, ఆలోచిస్తూనే రమతో సహా థియేటర్లోకి వెళ్ళిపోయాను.

పిక్చర్ వదిలాక, ఇంటికొస్తూ త్రోవలో కూడా పానకాలరావు విషయం రమతో ప్రస్తావించలేదు. ఇంటి కెళ్ళాక తీరిగ్గా అడగచ్చు లెమ్మని ఊరుకొన్నాను.

అనుకొన్నట్లుగానే, ఇంటికొచ్చి భోజనం చేస్తున్నప్పుడు అతనివిషయం ఎత్తాను. థియేటర్ దగ్గిర కలిసి అతను కంగారుపడిన వైనమూ చెప్పాను.

"అదేం, రమా! అతనెందుకలా తప్పుచేసిన వాడిలాగా సిగ్గుపడుతూ, బెదురుతూ వెళ్ళిపోయాడు."

అన్నంతినటం ఆపుచేసి, పకపకమని నవ్వింది రమ.

"అయితే పానకాలరావు మీకు కలిశాడన్న మాట. మరి ఇల్లు ఖాళీ ఎందుకు చేశాడో చెప్పాడా?"

"ఆఁ...చెప్పాడు కన్వీనియంట్‌గా లేదుట. నేనింకా ట్రాన్స్‌ఫర్ అయిందేమో అనుకొన్నా. అది సరే! అంత పెద్ద పోర్షను సరిపోదంటాడేం రమా?"

ఈ సారి మరింత బిగ్గరగా నవ్వింది రమ. చాలాసేపు అలా నవ్వుతూనే ఉంది. నవ్వి నవ్వి పొలమారటంతో ఆగి — గ్లాసెత్తి మంచినీళ్ళు తాగాక అంది:

"అతను ఇల్లు ఖాళీ చేసింది కన్వీనియంట్‌గా లేక కాదండీ!"

"మరెందుకు చేశాడు? అదీ ఇంత అర్జంట్‌గా."

"దానికి కారణం నేను."

ఉలిక్కిపడుతూ చూశాను.

"ఏమిటే, రమా ... నువ్వేనా?"

"అవును. దాని క్కారణం నేను."

నేను అయోమయంతో పడిపోయాను.

"నీ సస్పెన్సు కాస్త తొందరగా విడగొట్టు రమా! అసలు జరిగిం దేమిటి?"

"ఏముందీ? ఇంతకాలంగా ఈ వీధిలో ఉంటున్న వాళ్ళంతా పానకాలరావు దుర్మార్గుడనీ, జూదరనీ బాగా తాగొచ్చి రాక్షసుడైపోతాడనీ, ఫలితంగా అమాయకురాలైన భార్యని చావబాదుతాడనీ భావించారు. అవును కదండీ!"

"కాక మరి? ఉన్న దంతేగా ..." అన్నాను నేను బదులుగా.

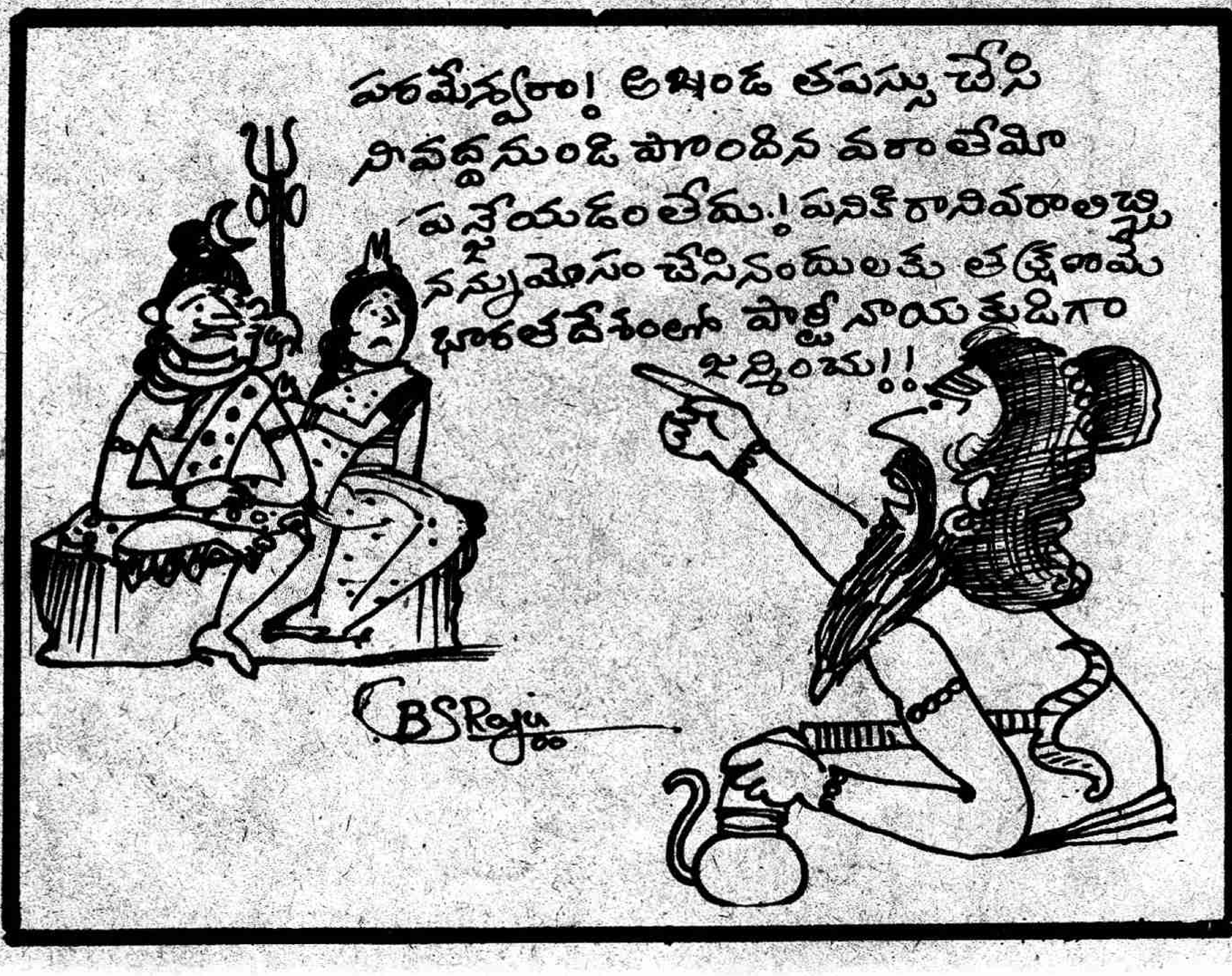

ఆలింగనం

ఫోటో—పి. వి. వి. [illegible] ([illegible])

''అదిగో అక్కడే పప్పులో కాలేశాం మన మ్ముందర మూను.

భర్త చెప్పు చేసుకోవడం, భార్య వఃపునరంగా భరించడ మనేది మనం చూడకుండానే నమ్మే సంప్రదాయపు నమ్మకం. ఈ నమ్మకమే మనల్ని గుడ్డిగా పానకాలరావుని దుష్టుడిగానూ, అతని భార్యను కష్టాలు మోస్తూ కించిత్తు నోరెత్తని ఒక సాధ్వి లానూ భావించేలా చేసింది.

ఫలితంగా బయటి వా రందరికీ పానకాలరావు మీదద్వేషం పెరిగింది. దాని పక్కనే అతని భార్యం టే అంతులేని సానుభూతి చోటు చేసుకుంది. అయితే, అసలు రహస్యం వేరు.'' కొద్దిగా ఆగిన రమ నేను ఏమీ ప్రశ్నించక ముందే తిరిగి చెప్పసాగింది:

''నిజంగా ఇది మన మెప్పుడూ ఎరుగని సంఘటన. కనీసం ఊహించలేం. అయిదు రోజుల క్రితం ఒకనాడు మధ్యాహ్న సమయంలో పానకాలరావు స్కూల్ నుండి ఇంటి కొచ్చాడు. అత నొచ్చిన పది నిమిషాలకి హఠాత్తుగా అరుపులు పూర్వపు మాదిరిగానే వినవచ్చాయి: అతను భిగ్గరగా అరుస్తున్నాడు. భార్యని బండ బూతులు తిడుతున్నాడు. ఆ వెనుకనే దెబ్బలు కొట్టే చప్పుడు ...''

నేను ఆశ్చర్యపోయాను. ఎన్నడూ లేనిది ఈ రోజు పట్టపగలు కూడా భార్యని కొట్టడానికి తెగించాడు పానకాలరావు. నా కెందుకో ఆ రోజు ఎప్పుడూ లేనిది విపరీతమైన కోపం కలిగింది వీధమ్మట పోతున్నవాళ్ళు ఏమనుకుంటారనే ఇంగితజ్ఞానమైనా లేనందుకు.

లేచి పక్కింటికి బయలుదేరాను—పానకాలరావుని మందలించే శక్తి నాకు లేకపోయినా, కనీసం ఏదో వంక పెట్టుకుని వాళ్ళింటికెళ్ళితే నన్ను చూసైనా అతను భార్యని కొట్టటం ఆపుతాడని. . .

అయితే వాళ్ళింట్లోకి ప్రవేశించి, అక్కడ వాస్తవంగా నేను చూసింది కళ్ళతో చూసికూడా నమ్మలేని సంఘటన.

''ఏమిటది, రమా.'' నాలో చెప్పలేని ఆదుర్దా.

''అక్కడ నేను చూసింది. . . ఇంత కాలంగా మనమంతా ఉత్తమురాల్ను, మహాసాధ్వి అని భావించిన పానకాలరావు భార్య అతన్ని పిడికిళ్ళు బిగించి పిచ్చిగా బాదేస్తూంది.''

''వాట్. . .'' తేలు కుట్టినట్లుగా అదిరి పడ్డాను నేను.

''అవును. దెబ్బలు తినకుండా తప్పించుకోలేని పానకాలరావు తిరిగి కొట్టటానికి అశక్తుడై. . . తనే ఆమెను కొట్టినట్లుగా తిట్లు సాగిస్తున్నాడు.''

ఎంత విచిత్రం... రమ చెబుతూంది వింటుంటే మతి పోయినంత పనైంది నాకు.

''అలా దెబ్బలు తింటూ తిట్టడం వల్ల అతని కేమిటి ప్రయోజనం?'' అన్నాను బొత్తిగా అర్థం కానట్లు.

''చాలా ప్రయోజన ముంది. పానకాలరావు పురుషుడై ఉండీ. . . కట్టుకున్న పెళ్ళాం చేతిలో దెబ్బలు తినడమనేది ఘోరమైన విషయం. మగవాడిగా భార్య మీద అతనికి ఆధిక్యం ఉన్నా ... అది చెలాయించే పాటి ధైర్యం లేనివాడు. మీదు మిక్కిలి శారీరకంగా భార్య కన్నా బలహీనుడు.

ఆడాళ్ళని హింసించడమనేది మగాళ్ళలో కొంత మందికి అదో రకమైన ప్రిస్టేజి. అది మెయిన్ టెయిన్ చెయ్యాలని, ఆ ప్రిస్టేజి చాటున తన బలహీనతని పదిమందికి తెలీకుండా దాచుకోవాలనే తాపత్రయంలో అత నీ పద్ధతి అవలంబించాడు.

రమ చెప్పింది విన్న తరవాత పూర్తిగా మతి పోయింది నాకు. సంఘంలో ఇట్లాంటి మగాళ్ళుకూడా ఉంటారన్న మాట. ఈ సంగతి రమ కాకుండా మరొకరెవరైనా చెబితే నేను నమ్మేవాణ్ణా. . .? పానకాలరావు భార్యమీద ఎలాంటి ఉన్నతమైన అభిప్రాయం పెంచుకున్నాను నేను. . .? కాని, జరిగింది వింటుంటే

''అవును కాని, రమా. పానకాలరావు భార్యని తనే కొడుతున్నట్లుగా అరుస్తుంటే. . . అతని భార్య ఎందు కూరుకుంది?. . .'' పడుకోబోయే ముందు రమ నడిగాను.

''వెరీ సింపుల్. . . పానకాలరావు అలా అరుస్తూ తన ప్రిస్టేజి నిలబెట్టుకుంటున్నాడు. ఆ ప్రయత్నంలో బయట త న్నెంతమంది ద్వేషిస్తున్నారో ఆలోచించలేదు. ఒక్క దెబ్బకి రెండు పక్షులు అన్నట్లుగా అతని భార్య దండోపాయంతో భర్తని కంట్రోలు చేస్తూంది. మళ్ళా అమాయకురాలు . . .ఓపిక గల మహిళ. . . ఉత్తమురాలు లాంటి బిరుదులు పొందుతూంది బయటి వాళ్ళ చేత. . . కాదంటారా. . .?''

నవ్వుతూ ప్రశ్నించింది రమ.

నేనుకూడా నవ్వుతూ అన్నాను: ''అయితే మన మిద్దరం ఈ వార్త వీధి. . . వీధంతా చాటింపు వేస్తామనే భయంతో పానకాలరావుగారు పారిపోయారన్న మాట. పాపం. . .నిజంగా అతని కెంత అవస్థ . . .? అవును కాని, రమా. . .ఆడాళ్ళకి సమాన హక్కులు కావాలంటూ మీ రంతా ఇంకా నినాదా లెందుకు చేస్తారు.. . .?''

''పట్టి నినాదా లేమిటండీ. . . పానకాలరావు భార్య లాంటి వాళ్ళు ప్రత్యక్ష చర్యలే చేస్తుంటే,... మేము అబలలం కాదు, సబలలమని ఇకనైనా అంగీకరిస్తా రనుకుంటాను మీరు. . .''

విరగబడి నవ్వింది రమ.

''చచ్చినట్టు అంగీకరిస్తాను. కాని, ఈ రకం తిరుగుబాటు ప్రతి ఇంట్లోనూ జరిగితే. . . బాప్‌రే . . .''

''ఏ ఇంటి మాట ఎలా ఉన్నా, మీ శ్రీమతి మాత్రం అలాంటి రాక్షసి కాదు లెండి. . .'' అంటూ నవ్వుతూ నా దగ్గరగా జరిగింది రమ.

*